

۱ نیان ۱۳۲۹

جزء : ۱

تاریخ عثمانی انجمنی

مجموعہ سی

ایکی آیدہ برنشر اولنور

مندرجات

افادہ مرہام

تاریخ عثمانی انجمنی تعلیقات و اعضاسنک اسامیسی

اوراق قدیمہ و وثائق تاریخیہ من عبدالرحمن شرف

ایکینجی (جرہ) حربی اوزرینہ و شقہ لر صفوت

روم سلجوقی دولتک انقراضیلہ تشکیل ایدن طوائف ملوک توحید

عثمانی تاریخ نویسری و مورخری نجیب عاصم

سلسلہ وقوعات دولت علیہ دہ ضبط ایدلیان ۱۱۴۲ سنہ سی حادثاتی .. محمدعارف

تفرقہ : تاریخ سلطان محمدخان ثانی. مؤلفی قریتو و ولوس. مترجمی قارولیدی

استانبول

انجمن احسان و نشر کائنات

مطبعہ قریتو و ولوس

۱۳۲۸

ایکنجی جربه [۱] حربی اوزرینه وثیقه‌لر

مرحوم کاتب چلبی دن باشقه ، بوتون مورخ و وقعه نویسلر من بحریه حوادثنه بایاغی قولاق ویرمیشلر ، وشویله بویله پک صیغ یازدقلرینک برچوغی ده یا کله‌در. اک آجیق منالی آشاغیکی بویوک وقعه در. آق دکیز حکو- متلرینک هان هپسی برلشهرک عثمانلی سنجاغی آفریقا قبییلرندن آتمغه ، بلکه ایچ صولره سورمه‌کالقیشمیشلر، ایکی طرفک یوزلرله کیلری، بیکلرجه عسکری قانلی قانلی چارپشمیشلر، صوکنده غلبه پک شانلی اوله‌رق زده قالش، بونکله لزومندن فضله اوکونیه‌جک یرده، الله کی کتابلر مزده تک کلمه ییله یوق. یالکز پیاله مرحومک صندوقه سی باشی اوچنده آصیلی لوحه ده بر کله‌جک وار. دولتمز و بوتون آق دکیز حکومتلری ایکی ییل قدر یالکز بومشله ایله اوغراشمش ، قوییه‌لری بوکونه قدر طوران برچوق رسمی اوراق یازلش ده بونلردن برکله سی تاریخمز صحیفه لرینه کچمیش .

طورغود غازی‌نک برنجی جربه حربی ده پک اکسک بیلورر . بوکونه قدر یازیلانلر، اوروپا لیلرک یازدقلرندن آغیر سوزلری تمیزله یهرک، اکئی یهنه اویدبرارق یازلش شیلردر .

اوراق خزینه لرمن کرچکدن خزینه درلر . وقعه نویسلر من دن هیچ بری برکاغدی کوروب اوقومامش ، یازدقلرینی چوق کره لر هب آغزندن طوبیلامیشلر . بونکله برابر ، اوخزینه لرک وثیقه‌لری یاردیمیه

[۱] تونس صولرنده قابس کورفرزنده آنا قییدن دار وصیخ بر بوغازله آیلرلش برادا اولوب ، اوتنه دنبرو تونس الکاستندن صایلور . هواسی کوزل طوبراغی غایت ویرکولی ذخیره دن بشقه ، بوستانلق اولمستدن زیتون خرما وسائر هر درلو میوه یشیدیرر . بوندن باشقه اوصولرده کی سونکر جیلکک باشلوجه یریدر .

عثمانی تاریخک دیکزی اوزرینه چوکش اولان اوقالین سیک صیریلہ جقتن امیدیمزی ده. کسمه لم .

بو وقعه ایچون اوروپالیرک روایتلری شو یولده در : — د بربری آردنجه بر قاج ییلر تورک دونماسی [۱] سان پاشا ، صوکره خروات پیاله قوماندہ سندہ ایتالیا صولرنده کورونور ، هر سفرده طورغود قلاغوز ایدی . هر ییل قالا بریا [۲] یالیرینک کنج کوزل اسیر خزینہ سی ملسان یا غما جیلرخی طویوروردیده ده ، صانکه بو تیمورمش کبی ، فلک اوزواللیرله دها کوتوسنی کوستره جکمش . آرتق دیکزده تورکلرله قلیچ اولچوشه . میه جکلرینی ایوجه آکلایان جنوب اوروپا حکومتلری ترکلری الکضعیف برندن اورمنی ، طرابلس غربی کپرو آلمنی [۳] ، هر قاجه چیقارسه

[۱] صدر اعظم رسم پاشانک قرداشی ، اسکدارده کندی اسنده کی مجده ، بشکطاشنده کی سان پاشا جامعی بو آدم یاپدی رمشدر . وفاتی ۹۶۱ ده وسحری چلی : دالیدی رحمت دکرینه قبودان ، تاریخنی سولشدر . پیاله پاشا بوندن صکر کلیولی قبودانی . بوسفر باشنده ده قبودان پاشا اولمشدی . سان پاشا طورغود غازی بوزندن شان قازانمش اولدینی حالده غایت قیصقانیر ، یرینی قاپاجقتن قورقار ، یایاغی کیزلو دشمنی ایدی .

[۲] عثمانی تاریخلورنده روجه تلفظیله (قلوریه) دیه یازیلیدر . [۳] طرابلس غرب تونسک (بنی حفص) امیرلری النده ایکن ، پکضعیف دوشدکلری . وعمرینی عیش وعشرتله کچیرن اون طقوزنجی امیر محمد بن حسین زمانده اسپانیالیر فرصت دوشورده رک . او وقتلری . هیچ سلاح قولانه میان اها لیبی الندن ، جزایرک بعض یرلرله برابر . ۹۱۶ ده ضبط ایتشدردی . ۴۲ نه قدر اللرنده قالدی . قارلی ایلی بکی اولان طورغود بورانک فتحی ایچون بر قاج دفعه لر سلطان سلیمانہ تکلیف ایتش اینده ده سلطان سلیمان اورالره اوغراشخی ایته مدیکندن کپرو قالدی . بوسره ده قبودان سان پاشا ایله طورغودک آراسی آجیلش ، طورغود دادرلار ق مغرب طرفلرته چکیلوب ایکی نه قدر قالشدی . نعله ، طورغودک استانبوله دونوشنده پادشاهی راضی ایدرک ، سان پاشا قومانداسنده ۱۲۰ قادره وسائر کیلردن برقیلو ایله ۹۵۸ ده طرابلس کیده رک محاصره و حربله (۱۵ اغتوس سنه ۱۵۵۱ ده) قلعه قوماندانی ، مالطه شوالیه لرندن . (غامبار دوویله) تسلیم اولمشدی . سفرک باشنده بورانک بکلکی

چیتسون ، کوزه آلدردیلر . بو کیملر اسپانیا ، جنووه ، پابلو ؛
و (دین) دیدکلری مالطه اوجاغندن ، [۱] وسائر یرلردن کوندرلشدی .
فیلونک قومانداسی (مدینه‌لی) دوقه‌نه ویرلدی . (آندریا دوریا) آرتق
حرب وقوماندادن قالش یرقانی ایدی . جنویز فیلوسنه ، ینه دوریا
قاملیاندن ، آندریا دوریانک عزیز یولداشی (جان‌تینو) [۲] نك اوغلی وپك
سودیکی ، کندوسندن بویوک امیدلر بسله‌دیکی (جوانی آندریا دوریا)
قومانده ایدیوردی . دهاسفرک باشلانغجده طالک بوتله یوز کوسترمیه چکی
بللواولدی . بش کره یوله چیقملرکن بش دفعه عکسی سرت هوا ایله کیرو

طورغوده وعد اولمش ایکن ، خصی سنان پاشاعناده پاشالقه خادم مراداغا
اسنده و برآده‌لق تاجوره والیسی اولان برینه ویردی . طورغوده ایکنجی دفعه
داریلوب کیتدی . بعضی کتابلر صکره دن بادشاهک ولایتی طورغوده
ویردیکنی ، مراد پاشانک عزلی یازیوردلرسده شویشقه قارشوسنده بولنیور .
مراد پاشا اولنجیه دکن بکلربکیسی قالشدر . « طریلوس غرب بکلربکیسی ایکن
فوت اولان مراد پاشانک قوللرندن اولوب ، قیوجیلری باشیسی اولان آنزود یوسف
روم اینده یدی بیک آقچک تیاره امر شریف وریلوب مزبور جزایر غریبه
تیاره طالب اولغین یوردمکه »

مراد پاشا اولدکدنصکره طورغود بکلربکی اولش ، ومالطه ده شهید اولنجیه
دکن اون برسنه بکلربکیسی بولمشدر .

[۱] ونديك ، حتی فرانسزلر کیزلوجه بوتله اویملردر . وثیقه‌لری صره‌سیله

یازیلجهقدر .

[۲] ۱۵۴۰ ده طورغود بو آدمک الله طوتاق (اسیر) دوشمش ،
اوده آندریا دوریا یه هدیه ایتمش ، ودوریانک کیسنده فورسه (کورکچی)
اوله‌رق چاقلش ایدی . بزه قارشومالطه‌یی مدافعه ایله شهرت آلان (لاوالتا)
برکون طورغودی کورکده کوردیکنده « کوچنه کیتسون ، سینیور طورغود ،
حرک عادتق بوله‌در » دیمنه قارشو « نه‌دن کوجه کیتسون بوکا چرخ فلک
درلر » دیه بروقتلر لاوالتانک ده ییللرله طورغودک کیسنده چاقیلی قالدیغنی
خاطر لاتمشدر .

بارباروس مرحوم طورغودی ۱۵۴۳ ده ۳۰۰۰ آلتون فدییه ایله قورتارمش

ایدی .

لیانه قاجشلردی . الکصره ۱۰ شباط سنه ۱۵۶۰ ده اویغون برهوا ایله آفریقاقه سنه دوزولدیله . بوراده یکی برکوجک ، یکی بریلا بکله یورمش . کیلرده صیم صیتی غلبه ک ایله اوزون مدت قالمه نک اوقور قونج صوکی کورونمکه باشلادی . حما ، قانلی باصور ، ایقور بیت خسته لقلری اورته لقی قیروب کچیریوردی . ایکی بیک قدر جنازه دکیزه آتلدی . طرابلسک بویه یورغون آرغین اوردو ایله محاصره سی اوله جق شی اولمادینی بللی ایدی . شهرک اوکته اینیلور اینیلمز آ میرال لر (جریه) یه دونوب کیتک امری ویردیله .

بر باصقینه بوکوزل آدانی اللرینه کچیردیله [۱] . اهالیسی هپ چیفتجی اولان آدانک شیخی ایچون ایتر طرابلس بکله بکینه ، ایتره اسپانیولره ویرکو ویرمک برایدی . مدینه سالی دوقه سی هیچ کوجک کورمکسزین آداده استحکام قورماغه ، حتی تورکلرک ، محاصره ده دنیا به شهرت ویرمش اولان مهارت لرخی بوشه چیقارده جق قدر ، قوتلی برقلعه یامماغه باشلادیله . ایکی آی ایچنده قلعه یاپیلدی . بونک اوزرینه آمیرال لزومندن فضله عکری کیرو عملکتارینه یوللامنه باشلادی .

زوایی آمیرال چوق وقت کچیرمشدی . برکه قلعه یی یاپوب بیتیرمک ایچون بکله دی . صکره ده تورکلرک مایدن اوکجه ، حتی مایس آبی ایوجه ایلروله مهن دکیزه چیقماق عادت لرخی [۱] طوته جقه کوونمشدی . کیرو دونمکه تام حاضر لاندینی برصره ده ایدیکه تورکلرک

[۳] بو آظه نک شیخی یلم قورقوسندن یلم بورالره یکی برلشمش تورکری سوعندن دکل قولایجه تسلیم اولق حتی اسپانیوللری دعوت بیله ایتدیکنی ، و طرابلس شیخلرندن برطاقی ده بونکله برک اولدینی آشغیده کی بعض وئیقه لر کوستریور . کرک حقی کرک حقس جزایر ، تونس ، و طرابلسک عرب اهالیسی تورکری بایاغی تورودی سایه رق ایت میورله . جاندن دشنلری اسپانیوللری ، سانکه کندولرخی قورتارده جمش کی ، دعوت ایدیورلردی .

[۱] اوزون تجربه لرله بولنش (صاییل فورطنه) لره بوکونه قدر اینانیلیور وچوق دفعه لر دوغرو چقیور ، بوکا برشی دیغزسه ده تقو علم زده حالا طواران

غوزو [۲] اوکلرنده کوروندکلی خبرنی آلدی . بردن هبسی قورقو خلجان باصدی، بوغدی . او هیچ برشیدن قورقایان اصلزاده لر جاسارتلرندن صوبولدیلر، صوغوق قانلیقلرینی غیب استدیلر، یاشدن قورودن اللرنده کی قوتک نه قدر بو یوک اولدینتی اونوتدیلر . اور تادمه یالکز بردوشونجه واردی، اوده « آمانک تورکلر کلیور ، باصه جقلر » دی . جووانی دوریا کیینه آتلادی ، جنوزلرینی کیلرینه چکدی . مدینه سلی دوقه سی برازدها عسکرجه صوغوق قانلیقله داورانهرق عسکرک کیلر کیرمه لرنده نظام وتلاشزلتی طوته بیلدی . طورغودک بروقتلری دنیا به پارمق ایصیرتارق قاجدینی اوشهور جریه بوغازینک آغزندن هنوز چیمه دن ، او هیتلی قورقونچ قورصان ، پیاله پاشا ، اولوچ علی (۱)

(اول سفر دریا) (آخر سفر دریا) اسکی زمانلرک کوتو عادتلرندن بری ایدی . و بزدن باشقه کیسه ده طوتمیوردی . مدینه سلی دوقه سنک بوکا کوغمنده پک حق واردی . اللهک امری اوله بو عادی اوقدر صیق طونمازدق . بو عادتک کتیردیکی بلالز چوقدر . نصله ، بودغه اکریسی طوغرینه راست کلدی . آق دکیزه برویا برقاچ برده اس الحمرکه قورولسی کیسه نک عقلنه کلیوردی . بویه دار و قتلرده دوناما آق دکز لیمانلرندن برنده یانه نه اولوردی ، قیشین خلیجک صوبی کیلر ده های یاراردی ؟ اکلشلاز برشیدر . ذاتا هریشک آق دکیز یالیرنده تدارک ایدلر کیسه ده کوربیورز . نه ایه شوراده دقت اولنه جق شی اوروپالیرک روایتلری ایله وثیقه لرک ضد اولمیدر . عثمانلی دوناماسنک نوروزی بکلر دکلری ، هله بردغه وقت کچدی دیه کیرو دوندکلری دوغرودر .

[۲] مالطه نک یاشنده بر آطه در .

(۱) سکره دن قلیچ علی پاشا دینیلن ذاتدر . ۹۶۴ ده جزا برده بلده عتاب قایدی ایکن اداره سزلکی سبیله بکلر بکی صالح پاشا بونی طوتوب کتیرمک اوزره می رئیس اسنده برینی کوندومش . اولوچ ده بونی باصوب الندن قوریتلهرق استانبوله قاچشدی . چوق کچه دن ۴۰ آقچه علوفه ایله خاصه رئیس اولدی . پیاله پاشانک جریه سغرینه برنجی قالدیشنده برلکده بولمیش سه ده دونامک ایکمی قالدیشنده قره دکز مأمور اولشدی . اوزمانلر روسلر ایلک دفعه قره دکز وهله آزاق قییلرینه اینوب سارقتدیله باشلامش . قازاق شایقه لری اوتیهی بروی اوربیورلردی . اولوچ علینک بورایه مأمورلنی یا حکم هایونده دیشلر بکی

ایله برلشمش اوله رق بوغازا وکنه اینمش طور ییوردی. قوبان قارغش لئی
 قلم ایله بیلدرمک ممکن دکلدیر. جریه نك شمال قییلری دولا شقی ایچون
 دیزلری کیلوب قالش خرسیتیانلر کیلری قره آتدیلر. کیلری
 باتیره لم، ویا طوتوشدیرالمی کیمه دوشونه مدی. صوبی چوق
 قالیونلر صیغلمده صایلانوب قالدی. تورکلر فلکه لر ایله اوزرلرینه کیتدیلر.
 قادرغه و قالیون صغندن الی آلی قدری قولایجه اللرینه کچدی. اون
 سکز بیک خرسیتیان تورک پالالری آلتیه چوکوب بویون اكدی.
 ۱۵۶۰ مایسک اون برینه دوشن بوشهور کونده جریه قییلری برباشدن
 اوبراشه کیلر، بیکرله قییلر دیزلش زواللی اسیرلرله پک آجیقلی بر
 کوروشی آلمشدی. بریاندن انسان جنازه لرندن تپلر ییغلمش، اوبریاندن
 تورکلر کیلری جنازه لری صویماغه قویولش، اوچ آی اول اودبدیه،
 اوظنطه ایله قالقان بواوردو بوفیلو صانکه یوقشه دونمشدی. بوکون
 خرسیتیان عالمی ایچون بایاغی بر محشر کونی ایدی.

کچی « فراس ت وکیاستندن » ایدی، ویا غرب اوجانگک سومدیکی بر آدم اولمندن
 کبرو قالمی دها مناسب اوله جفتنددی. دونامانک ایلک قالیقشندمه اولوچ علی
 آدالر دیکتری اشتیاقه قارشو مأمور اولمشدی. وثیقه سی شودر:
 « خاصه ریئلرندن افتحار الرؤسا والمعتدین علی زیده قدره نك محض فراس ت
 وفرط کیاستنه اعتماد اولمغین حالیا قره دکنز یاللیرینه اوسال اولسان قالینه
 وقادرغه لرده اولان عسکر حلقه باش وبوغ تعیین ایدوب بونشان هایونی وردوم
 بیوردومکه توجه اندوکی یرلره کمال بصیرت وانتباه اوزره اولوب حفظ وحراس ت
 لازم اولان یاللیری محللری وجه ومناسب اولدوغی اوزره کوردوب کوزمه دوب
 اعدادن یاللره ورعایایه وقلاع وبقاعه ضرر وکزند ارشدیرمیوب اعدای بدآینک
 دفع مضرت وفسادلری بابنده مجد ومردانه اولوب غفلت ایله کیلره ویا لیلرده
 واقع اولان قلاع وبقاعه ورعایایه ضرر ارشدیرمکدن حذر ایدم وبیله قوشلان
 کیلرک ریئلری وخدمه سی مشارالیهی کندوبه باش وبوغ بیلوب سوزینه مخالفتدن
 خذر ایدوب اولبابده مشارالیهک شاک وشکایتی سده سعادتده مشررد. اکه کورده
 هربری وجه ومناسب کوردوکی اوزره خدمتده بولنملری هرکیک یراضلغن
 عرض ایدم حقتدن کلنور » قورده کتخدایه ویرلدی. ۲ رجب ۹۶۷

مدینہ سہلی وکنج دوریا نصلہ صاووشہ یلیدیلا . صاووشملری
انجق حقک برعنائی ایدی . اماونہ کی پیر (یعنی آندریا دوریا) بوسوکیلی
فیلونک غیبی ، ودها زیاده سودیکی یکتک او آجیقلی بوزغونلنی فنا
خبرنی آلیر الماز سونوک کوزلری یاشله دولارق « امان ، بنی کلیسایہ
کوتورک » دیهرک دینک تلیسہ قوشدی . زواللی اختیار اوزون عمر
سورمش ، چوق شان قازانمش ، جوق بلالر کچیرمش ، ہیندن
قورتولسونده بوسوک ویک رذالتی وقعہ بی کورمکی بکلسون ، آرتق
بوکا دایانہ مادی ۱۵۶۰ تشرین تائینک ۲۵ نجی کونی دنیایہ وداع
ایتدی .

آندریا دوریا پک شانلی برکیچی ایدی . وطنی دہ پک سوردی .
وطنی سوکیسندہ براز متبدجہ داورانیرسده ، وطنی سور برجوبز
اصلزادہ سی اولقده مرتبہ سی چوق یوکلک [۱] ایدی .

لہین پؤل

بو مشہور انکلیزک سوزلرنی اولدینی کبی ترجمہ ایدوب کچوردک .
چوق برلرینک المزدہ کی وثیقہ لہ اویمادیقنی کورییورز . البت بزم وثیقہ لہ
دہا زیاده ایٹانہ جغز . چونکہ دبکرلرینک روایتی برکرہ ایل سوزی
اولدینی کبی ، بزمیکلر دولتک اوکونلردہ قووالادینی فکر ویولی ، دیوان
ہایونندن چیقان حکملری رسی اولہرق کوستریور . بونکله برابر

[۱] آندریا دوریانک خصی طورغود دہا طالعسزدی . بونجہ خدمت لہ
برابر کندینی استانبول وکلاسنہ سودیرتہمدی . هروقت حتی یندی . ایکی دفعہ
ملتہ آرقہ چورمکہ مجبور اولدی . آدی (دکیزجیدودی) اولقندن یوکلہمدی .
بارباروس جتسکان کندیبی ایچون « طورغود بندن ایلرودر » دیدیکی حالہ ،
استانبولہ قدری یلیندی . مالطہ محاصرہ سندہ سوزی دیکلندی ، « قلمہ
محاصرہ سی دیکزدہ آدم صوغنہ بکرہ مر » دیہ رد اولندی . رحمت دریاسنہ
سفرہ قالدینی مالطہ نک اوبرونہ دشملری (دراغوت برونی) آدینی ویردیلا .
مرحوم بورادہ عادتاً نفسہ قصد ایتدی ، شہید ایدن اوکلہ بی کندی آزادی .
اک فناسی عثمانی تاریخمزدہ اولسون حیاتک تام برحکایہ سی بولنامیدر .

وثیقلرمن براز اکیک اولدیغندن شیمدیک کسدرمه برشی سویلکده کوچدر. سبی ایه بوله بیلدیگمز وثیقلر انجی استانبولدن چیقان امرلر وحکملرک دیوان قلمی مهمه دفترلرنده کی صورتلریدر. حرب میداندن کوندریلن راپورلر، قوماندار ورثیلرک عرض تذکره لری هنوزمیدانده یوقدر. برکت ویرسونکه دیشاریدن کلن اوراقه استانبولدن یازیلان جوابلرده او اوراقک صورتلری تکرار ایدلش، یوقه شیمدیلرده قالدیریلان او اسکی عادت اولمه ایدی المز بوسبتون بوش قاله جقدی. مثلهده برشی ایچون ایودن ایویه حکم ایده بیلک انجی بو وثیقلرک تام اولمیلهدر. بوندن باشقده، بونلرک هر سوزندن قیلی قرق یارارق، برجوق معنالر چیقارارق مقاله اوزاتمغه چالشمق پک قورقولی اولدینی کی، تاریخ فته هیچ صغماز. ایشه شیمدی بزده بو وثیقلر لری شویله جه یوزندن آچوب آکلاتمغه، وقاییق طرفلرینی کوسترمکه چالیشه جنز. برنجی مسئله نك نره دن چیقدینی :

اوروج، اسحق، خضر (بارباروس مرحوم) و صکره طورغود غازیلرک قوردقلری غرب اوجاقلری آق دکیز یالیرینی قاصوب قاووریور، بونلرک سوندیرلمسی او یالیرلرک صاحب لری ایچون لازم ایدی. بومثله بوکون ایچون دوغرودر. اما بوکونلرک دوشونجه سیله اوزمانلری آکلایه مایز. اوزمانلرده بوکی شیلر عیب بیله دکل ایدی. اوزمانلر «ایشه ایش» صرملری ایدی.

آق دکیزده قورصانلق پک اسکیدر. اسکی قورصانلق یالکز مال ایچون ایدی. ایشه دین قاریشور قاریشماز اسکیلرک لغت ایتدیکی، جنایت صایدینی بوضعت سولکه، یاردیم کورمکه باشلادی. میلادک اون دردنجی واون بشنجی عصرلرنده تونس ومغرب حکومتلریله آوروپالیر دوستلق اوزره ایدیلر. ایکی طرف قورصانلغه میدان ویرمز، دکیز تجارتی آجیق و امین ایدی. اون آلتنجی عصر باشلرنده حال دیکشدی. اوده شویله اولدی.

قاتیل قرالی (قتولیک فردیناند) آراغون قرالیچہ سی (ایزابلا) بی
 آلوب ایکی حکومت برلشہرک شیدیکی اسپانیا قرالنی میدانہ کلدکدہ
 اندلس اسلامی اسپانیادن سوروب چقارمنہ باشلادیلر ، بونلرک اوج
 چقارہ جقلری ہیچ دوشونمیدیلر . غرہ ناطہ نک ضبطندن صکرہ بیچارہ
 اسلام اسپانیول بویوندروغی آلتندہ یاشایہ مادی ، یدی یوز سنہ لک وطنلری
 براقہرق یوز بیکلرلہ قافلہ قافلہ دیکیزک اوبریقمنہ آفریقاہ قاجشدی .
 برطاقی اولجہ اسملری بیلنمین جزایر ، شرشل ، وهران کی یرلردہ
 یرلشدیلر . برمدت صکرہ کندیلریخی بولدقده اونلرک یرلرنده کیم اولہ
 یابہ جفتی یامغہ ، جانندن دشمنلرندن اوج چقارمنہ قالقشدیلر . آچقندن
 آجینہ ساردنیا ، حتی پرووانس قبیلیرینہ صالدیروب چاپولہ ، یبقوب
 یاقمنہ قویولدیلر . کوردکلری ظلمک ، قالان وقاچان دینداشلرینک
 چکدکلرینک ، پک حقلی اولہرق ، آجیننی چقارمنہ چالشدیلر . بوسردن
 کچدیلر ، زنکیلشمکہ باشلانجہ پشلرینہ طاقیلانلر چوغالیدی . کیمیلری
 آرتندی ، قلعلری قوتلندی . سوزی اوزاتمایلم ، بکرمی ییل قدر میدان
 بونلرک اولدی ، اسپانیوللرک ایوجہ جانلریخی یاقدیلر . نەدن صکرہ
 اسپانیوللر او یاندیلر (قاردینال خیمہ نس) (دون پدرو ناوارو) بی بونلرک
 اوزرینہ کوندردی ، وقولایقلہ (وهران) (بجایہ) ضبط ایدلیدی .
 جزایر قلعه سی پک قوتلی اولدینندن قورصانلر دون پدرونک ہر شرطنہ
 راضی اولدیلر ، پدرو بوکادہ کوونیمہرک شہرک اوکنده اوروبالیرک
 (پہنون دالجر) دیدکلری آداجنہ قوتلی برقلعہ یابوب پایاغی لیمانی
 طیقادی . بوسرمده طرابلس دہ آلتندی .

بونکلہ برابرینہ قورصانلر اورادہ بورادہ ایش کوریورلردی . اما
 اوجاقلری سونمک اوزرہ ایدی . ایشتہ عربلر اطرافہ کوز کزدیرہرک
 کندیلرینہ یولداس یاردجی آرادیلر ، وپک چاپوق بولدیلر ، آق دیکیزک
 شرق پارچہ مندہ دولاشان عثمانی لوندلریخی جاغردیلر . یککی کلنلر اولجہ

یوایشک اوستہ سی اولدیندن جزایر لیرک یول کوسترملرینہ محتاج دکلردی .
اوجاق اسکپدن زیاده پارلادی . آکلاشیلیورکے غرب اوجاقلرینک
پارلامی وتوتومی اسلامک قلبندہ کی انتقام آتشیله ایدی .

بونکله برابر آوروپانک بزی عیلامده حتی یوق ایدی ویوقدر .
عمرخی خاشاق یولنده حیدودلغه وقف ایدن مالطه شواله لیرینک
اوجاقلرینہ ویردکلی اسم « دین » راست کلدکلی اسلام حاجی
وتجارلرینی اوروب صویارلر ، بونلرک اللری اوپولور . هر یاندن آداقلر
یاغار ، خرستیان عالمی بوکونه قدر اوحیدودلرله افتحار ایدرکن دکیز
قورصانلغندن باشقه آدی وادعای اولمایان بزم داییلر اونلرک مقدس
حیدولرندن نه دن کوتو اولیور . ایکسی ده بردی . اوت بزمکلیر یالکزر
یالی چاپقنلری ایدی . فقط اونلرک کی بو یوک ذاتلردی . دولت هیچ بروقت
بزمکلیره رسا یوزویرمش ، حتی چوق کره لریوزلرندن ضرریله کورمش ،
نه یاپونکه قارشو طرفده کیلر حمایه اولیور ، طیبی بزده بزمکلیره کوز
یوماردق . شوراسی اونوتمایلم که غرب اوجاقلری دونانماز ایچون
برمکتب ایدی ، اک بو یوک آدملرمن اورادن یتشمدر .

ایکنجی ، تورکلرک بورالره یرلشمیله جزایر ، تونس ، و طرابلسک
منفقلری آزماش بر قاج یرلی شیخلری خلقه فساد ویردک تورکلری
تورودی ، کندیلرینی ازه جک بریابانجی کچی کوسترلر ، بعض حقلی ، بعض
حقسز اوله رق اورالردن دفع اولملرینی الیه دن قولدن رجا ایدرلردی .
ایشته بورقاج حیتسز قارشولرنده اسپانیایه سنده دوکولان بیکرلر اسلام
قانی هنوز دیمه مش قوروماش ، ظلمدن جفادن چیرل چیلای آفریقا
قیلرینه جان آتوب قاجش دین وملت قارداشلرینی کوررکن اسپانیول
ومالطیزلرکی دین وجانلرینک دشمنلرینی تورکلر اوزرینہ چاغیریورلردی .
ایشته ، آفریقاده اک چوق علاقہ سی ، وپاپانک کوزده سی اولان
اسپانیولر اوک آباق اوله رق دومنی آندریا دوریانک انده اولان جنوه ،

طبیعی پاپالو ، بوحالده بتون ایتالیا و آرد آرادن فرانہ ، تونس امیری بونلرک پشینہ طاقدلیر . سوزده وندیکیلر دوست قالشدی . عثمانلی دولتدن جانی یانیق ، وهرکون مستلکهلرندن برینہ بزدن هجوم بکلہ بن بوجکومتک دوستلغہ کووم نیلہ میوردی . فرانزلرک بزملہ اتفاقده ایکن دشنامزہ یاردیم ایستکلری ۱ نجی ، ۱۶ نجی ، ۲۶ نجی و ۲۸ نجی وثیقہلر دن آکلاشلیر ، ہلہ طرابلس شیخلری ایلہ تونس امیرینہ یازیلان نامہ ہایون پک آچیقدر .

دشمن حرب فیلولری وعسکری طاشیان پارچہلر مہ سینادہ طویلا نملار ، وباش وبوغلی دہ [۱] اسپانیا اصلزادہلرندن (مہ دینہ سہلی) دوقہ نہ ویرلش وایلک ایشلری طرابلس وطورغودی الہ کچیرمک اولہ جقدی . بوخبرزہ درعقب کلدی . شورادہ شونی دہ سویلمکی اونوتماہلم . بوکبی خبرلری بزہ چوق کرہلر اینہ بختی ، قارلی ایلی ، متون کبی غریبہ کی قضا قاضیلرینک کوکلور یساری ، تجار عایا (کہ باشلوجہلری موسولر مزدر) دن یاخود رئیسارک آلدقاری [۲] دیللر دن ایشتکلرندن آلبردق . نہ کیم وثیقہلر دہ کوریلہ جک . نہ ایسہ یاکلیبولیدہ ، ویا آق ذکیزدہ بولسان کلیبولی قبودانی پیالہ بک استانبولہ یازمش وبومکتوبندہ مسئلہ نک ہر طرفنی آکلاتمش . بوخبر استانبولہ بویوک ہیجان قوپارمشدی . چونکہ اویسلر دولتک قاریشیق زمانلری ایدی . شہزادہلر وقعہ سی دولتی ایچرودن دیشارودن اوغراشدیریور ، اورتہ لقدہ قیطلق ، ہلہ استانبولہ ان آج کبی ، شمالدہ شرقدہ بولتیقہ مزبوزوق ، روسلر ایلک دفعہ جنوبہ آزاق وقرہ دکیزالیرینہ یورومکہ ، پورتکیزلر بصرہ کورفرینہ وبجراحمرہ کیرہرک قییلر مزی چالقامنہ باشلامش ، آطہلر دکیزینک ہر کوشہ سندہ قازطانغی ، منتشہ وتکہ نک لونڈ دیدکلری کوچک کوچک قورسان چتہلری اسلام خرستیان رعایاہ قارشوہر درلو صارقینیلقردہ بولنورلر ، حتی [۱] سردار . [۲] خبر آلتی ایچون دشمن یالیرندن قاپیلان اسیرلر .

وندیکلو وجنویز قیلیقلریله دولاشوب دولک باشنه یکیدن ایش آچمه چالیشیورلردی . یوقاروده ده سویلندیکی اوزره وندیک آچقده طورییورده ده تاپا نتیجه قدر بزه ایصینامش اولان بو حکومتک بریانه کړیدی اوبر یانده قبریسی طوررکن اورته سنده ده دوق فنج اولمش ردوس آداسی پک قورقولی ، صولرمزک کوبکنده برده ساقز دوقه لنی یاشایور ایدی . ایشه بونلرک اوزرینه برده طرابلس مثلثی چیقدی . بو حاللر آرتق اختیارلنه یوزطومش اولان قانونی سلطان سلیمانک وزیرلرینی پک دوشو . ندیریوردی .

۱ نجی وثیقه دن آکلاشیله جنی اوزره اوزره طوب کی باطلایان بو خبر اوزرینه هان قبودان پیاله بکه هر درلوتدار کدن کړو قالماسی ایچون صقی امرلر ویرلدی . ردوس پک قورقولی یرده بولندیقندن اسکندریه دریایی شجاع بکه فیلسیله ردوسه کلسی وردوس فیلوسدن برایکی کی ایله فیلوسی قوتلندرمی واورالری کوزتمی ؛ قوجه ایلی بکی علی بکک ، وردوس بکی قورداوغلی احمد بکک پیاله بکه بولشمی امر اولندی (۲ ، ۳ ، ۴ و ۵ نجی وثیقه لره باقیله)

قاج کی کوندرلدی ، بونک ایچون برشی بیله میوروز . یالکز دونا ما موره غرب صولرنده برلشه جک ، اولونیادن اشاغی قییلرک پاهیلرینی آله جق ، و او طرفلردن ذخیره تدارک ایدیله جکدی .

یوقاروده ده ذکر کی کچدیکی اوزره بو ییللرده اورته لقه ترکه یعنی ذخیره قتلنی واردی . طرابلوسدن کلن برمکتوبله طورغود بکک ده ذخیره محتاج اولدینی آکلاشلدی . دونا ما اورایه کیدرسه صیقینی ایکی قات اوله جق ، بتون یالیرده کی بککر قاضیلره و خاصه ، و کوکلور رئیسره صقی امرلر ویریلوب دیشارویه ذخیره چیقسی یاساق ایدلدی . حتی مدارا اوزره کچندیکمز فرانز وندیک کیلری بیله اولسه ذخیره طاشور و بوکلرکن کوریلان وطوتولان کیلرک ضبط اولمش ، و هرکیم اهمال ایدر

ایدر و طوبولورسہ (حقندن کلنور) سوزیلہ بویوک جزا کورہ جکی بیلدیر۔
 لدی . بونک ایچون برجوق وثیقہ لر واردر . یالکز براییکینی آلدق .
 دوناما اولدینی قدر عکرو قومانیآلوب مورہ صولرینہ کتدی .
 اورادہ دہ اوتہ بری تدارک ایتدیسہ دہ ہرشیئہ تام دکلدی . پیالہ پاشا
 استانبولہ یازوب عکر و ذخیرہ ایتہ دی . زمانہ آغستوسی بولش
 (آخر سفر دریا) اولان قاسم کلنجہ یہ قدر تدارکنک تمام اولمہ جقنی
 آکلادیقندن ، و دشمنک آغستوس اون ہشندہ مہینان قالقوب طرابلسہ
 هجوم ایدہ جکنی ایشیتدیکندن آز چوق ایتکنزک کوسترہ رک استانبولہ
 دونہ یعی کیدہ یعی دیہ صوردی . استانبولدن پک لاسنیکلی امرلر آلدی .
 تکرار تکرار یازدی . سوکنده کیرو دونمی جوابی آلدی . زواللی
 طورغود کندی حالہ براقلدی .

بوصرہ لردہ بزم تک طورماز یاراما زلرمز کریدہ برجاپول ، قورفو
 سولرندہ ایکی وندیک پارچہ سنی یاغما ایتدیلر . طبعی وندیکلہ آرامز
 آچلمنہ باشلادی . قبریلیلر مصر قودانی شجاع بکی لیمانلرینہ صوقادیلر .
 دولت وندیکدن اسکیدن زیادہ قوشقولانمہ باشلادی . ردوس قورقوسی
 آرتدی . دونما ایلہ برلشک امرینی آلان ردوس بکی احمد بک کیرو
 ردوسدہ براقلدی . بوایشدہ قباحتدہ بزم ایدی . وندیکلیلہ جتوزی
 آیرہ میان اوزمان ققاری او یویان دشمنی اویاندر دیلر . ردوس بکنہ و مصر
 قودانہ مکتوبلری یازیلوب کلن کچن وندیک دو بروونیک کیلرینی یوقلاملری
 وایچندہ (خرپی کافر) یعنی عکر بولورلرسہ طوتملری امر اولندی .
 اورنادہ بوقارغشہ لقی بوترتیسزک وارکن برکت ویرسونکہ دشمندہ
 یزدن ابو دکلدی . یوقہ طورغوددہ طرابلس دہ اللرینہ کچہ جکدی .
 سیجلیاتین حکومتی اسپانیوللر اندہ ایدی . ایتالیانلر اسپانیوللری چکہ مزہ ،
 ہلہ اومغرور جنویز اسپانیوللرک امری آلتندہ طورہ مازلردی . آرارلرندہ
 غوغا چیقدی . قوماندانلر آرتق قالقلمق کیتک ایتہ دیلر . ہوا چیقدی ،

ايويله ميورز. نه اولديه اولدى . كچه مديلر . دها دوغرىنى ايكي طرفده چكيورلردى . بزم ترتيبز تمام دكل ايدى ، دشمن قوتلى ايدى . دشمن قوتى ايسه درت بش حكومت دونانمىدن طويلانمش اولمىدن وهبى برى اوته كيلرى كوچوك كوردىكىندن اوزلاشه مديلر . بونك ايچون مشهور آمرىقالى (قودان ماھان) نك شوسوزى بك دوغرودر : (اتفاقله طويلانمش برقوت ايچنده اتفاق ايدن دولترك عددى نه قدر چوق اولورسه او قوتده او قدر ضعيفدر .) بوندىن باشقه تورك قورقوسى هله طورغود ، اولوج بياله نك آدى قولاقلره ، يورككره آغير باصوردى .

بزدونانماي كپرو چاغيردق . اوقيشى ترتيب وتداركله كچيردك ، كوزل حاضرلاندق . دشمن آفريقايه طرابله كتى . كتى اما حته لقدن يورغونلقدن زبون دوشمش عسكرله طرابلى آله مايه جقلىرىنى اكلادقلىرىنى هم كندىلرينه براس الحركه قورمق ، همده عكرى قىلدردمك ايچون برى وهواسى هر يوزدن كوزل اولان جريه يه كيدىلر . آله نك شىخلىر . ذاتاسوزرلىكى اولديغىدن قولايجه چيقدىلر ، قوتلى رقلعه وطاييه لر ياپدىلر .

ايلك بهارله اوردو ودونانما بوغاز حصار يعنى چاق قلعده طويلانوب مورده متون لمانته كتى . اوراده كله جك دريا بكلىرى برلدى . قومانيا وسائر شىئلىرىنى تماملايهرق يوله چيقدى . دشمنك جريه ده اولديقى طويديلر ، همان طرابله اوغرامقلىرىن اورايه دوندىلر .

بياله جريه اوكنده كورينور كورونمز دشمن ، خلقك ديدىكى كچي ، چيل ياوروسى كچي داغلىدى . قلمه برقاق كونلر داياندى . بوصره ده بش كون صكره طورغود كلدى آلدى . بياله پاشا استابوله يازدينى مکتوبنده حربك اوچ كون اوچ كيجه سوردىكىنى بيلديرييور . لهين بؤل دشمنك قولايجه تسليم اولدينى يازييور . بياله نك سوزىنى هر حالده عقله دها ياقيندر . نه ايسه بونكله ده ايش يتمدى . بورونلرى يوكك اسپايوللر

وجنویزار بو بوزغونلغی ایچلرینه سیغدییره مادیلر . سیندییره مدیلر . صوك
 وثیقلرده کورلدیکی اوزره یکیدن تدارکه باشلادیلر . اما بویک یاقینده
 اولمادی ؛ برقاجنه کجیدی .

مابعدی وار

ارکان حربیه بحریه قائمقاملرندن

صفوت

